

I Congrés Internacional d'Història Local de Catalunya

L'AVENÇ organitza un congrés d'història local de caràcter internacional que se celebrarà a Barcelona al Pati Manning, (c/ Montalegre 7) els dies 15-16 de novembre de 1991 amb el patrocini de la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona.

L'objectiu bàsic d'aquesta trobada —atesa la puixant eclosió de la recerca en història local— és el de possibilitar un intercanvi d'experiències, reflexions teòriques i metodològiques, i publicacions entre els diferents grups i individus vinculats a la investigació històrica local tant a Catalunya, d'on hi haurà més representació, com a la resta de l'Estat espanyol i Europa.

Aquesta reflexió teòrica i epistemològica sobre la història local es construirà i es debatrà, d'una banda, prenent com a referent el marc més general de l'evolució recent de la historiografia catalana i, de l'altra, contrastant-la amb experiències d'altres àmbits de fora de Catalunya. Un altre aspecte que volem potenciar especialment és el que fa referència al conjunt de publicacions que s'han editat darrerament i que giren a l'entorn de la història local (revistes, anuals, butlletins, col·leccions, etc.). Aquesta serà una ocasió idònia per tal que tots aquells grups, entitats o individus (centres d'estudi, arxius, museus, ajuntaments, associacions diverses...) puguin exposar les publicacions fruit de la seva activitat possibilitant així un intercanvi viu i espontani i fomentant la creació d'unes xarxes de col·laboració que prometen ser molt fructíferes alhora que permetran treure els nivells de difusió d'aquestes edicions dels límits geogràfics que, malauradament, sovint se li imposen.

Quant al programa del congrés, aquest es divideix en tres sessions, la primera a celebrar la tarda del divendres dia 15, i les dues restants,

el matí i la tarda del dissabte 16 de novembre.

1a sessió (divendres 15 a les 18:00 h):

—Presentació de les ponències.

—1a ponència: «L'eclosió de la Història Local i la seva integració en la Història General de Catalunya», per Pere Anguera.

—2a ponència: «La Història Local i el patrimoni documental», per Ramon Alberch.

—3a ponència: «L'espai» en la Història Local i alternatives professionals», per Miquel Solé.

2a sessió (dissabte 16 a les 10:00 h):

—Presentació, a càrrec de Xavier Marcet.

—Intervencions de representants de diversos col·lectius que treballen dins de l'àmbit de la història i la documentació locals (en procés de determinació).

—A les 12:00 h s'iniciarà una roda d'intervencions on es podran debatre el conjunt de comunicacions seleccionades (màxim 10 minuts per intervenció).

—Simultàniament, s'obrirà al públic el «mercat» de publicacions d'història local.

3a sessió (dissabte 16 a les 17:00 h):

—Presentació, a càrrec de Borja de Riquer.

—Els ponents de fora de Catalunya encara estan en procés de determinació.

La Comissió Organitzadora es reserva el dret de modificar algun punt del programa (que en el moment d'escriure aquestes ratlles encara és provisional) si ho creu convenient. Els interessats a presentar-hi alguna comunicació consulteu la secció «Noticiari» d'aquest mateix número. El preu d'inscripció és de 2.000 ptes. Per a més informació podeu dirigir-vos al L'AVENÇ (tel.: 317 08 24).

Xavier Marcet
Comissió Organitzadora.

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ LLIBRES

Pere ANGUERA: **Menjapellans, conservadors i revolucionaris**, Edicions del Centre de Lectura, Reus, 1991, 192 pp.

El llibre de Pere Anguera presenta, d'entrada, un tret que el fa especial. O almenys s'ho val, perquè el material que hi és compilat és la reformulació de diversos treballs ja publicats, bé pel seu autor de forma individual o en col·laboració, bé en altres latituds, properes o allunyades, d'on ara es veu imprès el material. Efectivament, en el proemi inicial, l'autor ja ens indica on podem trobar la font primària i, alhora, ens assenyala les possibles modificacions que ara, en una segona edició, hi ha escolat volgut. A primer cop d'ull, els sis treballs tenen poc en comú quant a l'època cronològica, per la disparitat de criteris en què se circumscriuen, però quan ens endinsem en el seu contingut veiem que tenen com a trets definidors l'estudi de la societat de diversos moments de la història de Reus i del Camp de Tarragona. Si, per una banda, l'efecte inicial tendeix a la dispersió, la globalitat del continent permet captar des de classes socialment reconegudes —com els capellans—, a capes de pensament social de millora —com l'obrerisme de l'època de guerra—, passant, evidentment, per moltes altres. El joc bàsic que hi batega és l'explicació causal de fets i circumstàncies que corroboren o no el tractat per altres materials, amb nom de Catalunya, i que aquí alguns cops són posats en entredit o reafirmats, si s'escau.

«Anticlericalisme i irreligió a Reus. Notes per a la seva història durant

la revolució liberal» ens situa en el període que va des dels primers anys del segle XIX fins al 1874. Com a hipòtesi de treball presenta el paper del republicanisme reusenc i de la burgesia en saber girar la truita dels seus correligionaris i, alhora de la gent d'avançada social, envers els capellans matons de la trona que no paraven de sacsejar la voluntat dels creients beats i de les escalfa-sagrites. D'aquesta forma destaca que ni els uns ni els altres —es refereix a la burgesia i als republicans— van haver de patir els estralls que en èpoques posteriors succeïren en el si de la societat reusenca en particular i catalana en general. La valoració de determinats moments presenta aspectes rellevants en contrastar els diversos atacs a l'església o als seus representants bo i indicant concrecions diferenciades prou suggerents tals com agressió sense violència, agressió amb violència, anticlericalisme sagnant, anticlericalisme grotesc, etc. Tota aquesta simbiosi la lliga perfectament amb els diversos components polític-socials de la ciutat i de les rodalies. El treball el publicà, en la primera versió, força més reduïda, conjuntament amb A. Arnavat.

Un segon treball, «Liberalisme i cultura popular: Ascensió i caiguda dels balls parlats», recull, amplia i matisa les tesis que ja havia defensat conjuntament amb J. Bargalló. Pretén «demostrar l'estret lligam entre les velles formes lúdiques de la societat de l'antic règim i els enemics dels nous postulats polítics, i com l'establiment d'aquest vincle, possiblement involuntari, va arrossegar a la mort una fórmula festiva tradicional». El treball xifra el punt àlgid de la pràctica, en les darreres dècades del segle XVIII i la primera meitat del segle XIX, i fa un repàs de les causes externes i internes de la davallada. Com a conclusions definides indica que el triomf del liberalisme com a opció hegemònica n'ajudà la mort, i va quedar relegat el seu ús només a zones de forta ascendència del carlisme sociològic, i també ho argumenta a la liquidació dels gremis que n'eren els seus principals sustentadors. Aquest treball, per la novetat del plantejament, segurament, li cal d'altres de contraposats de definició, la qual cosa permetrà d'oferir una resposta més general per a tot el país.

«La restauració a la Catalunya urbana (1875-1900)» presenta una anàlisi exhaustiva del comportament electoral, bàsicament, de dues ciu-